

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven

Handleiding certificaat voor keuzedeel

**Handleiding voor het indienen van een voorstel voor
het verbinden van een certificaat aan een keuzedeel**

SBB - 2026

Inhoud

1. Voorbereiding.....	3
2. Onderbouwing.....	4
2.1. Scholingsbehoefte.....	4
2.2. Zelfstandige betekenis.....	4
2.3. Doelgroep.....	5
2.4. Tot slot.....	5
3. Draagvlak.....	6

1. Voorbereiding

Wanneer u overweegt een voorstel voor het verbinden van een certificaat aan een keuzedeel in te dienen, dan is het verstandig om vooraf duidelijke antwoorden te hebben op de volgende vragen:

- In welke scholingsbehoefte op de arbeidsmarkt moet het voorzien?
- Voor welke doelgroep van werkenden / werkzoekenden is het certificaat bedoeld?
- Waarom heeft dit certificaat een echte toegevoegde waarde voor deze doelgroep?
- Is er al niet een bestaand certificaat dat een antwoord geeft op de vraag? Check als eerste het register hierop.
- Is er voldoende draagvlak bij de onderwijsinstelling én het bedrijfsleven voor dit certificaat?

Deze handleiding geeft handreikingen bij het beantwoorden van deze vragen.

2. Onderbouwing

2.1. Scholingsbehoefte

Motiveer de scholingsbehoefte voor dit certificaat. Doe dat aan de hand van de volgende richtlijnen:

Het keuzedeel moet voorzien in een door *bedrijven/werkgevers* direct ervaren scholingsbehoefte, waarbij deze scholingsbehoefte landelijk wordt herkend binnen de sector/het werkveld.

Formuleer vanuit het perspectief van de werkgever. Beschrijf welk concreet probleem bedrijven ervaren, hoe dit probleem opgelost kan worden en welke concrete scholingsbehoefte ontstaat bij het oplossen van het probleem.

Beschrijf concreet wat de behoefte is aan juist dit keuzedeel. Alleen een roep om meer personeel, vermelding van tekorten in bepaalde beroepen of een algemene beschrijving van veranderingen in het beroepenveld is niet voldoende.

De directe scholingsbehoefte en de landelijke herkenbaarheid van deze scholingsbehoefte kan op verschillende manieren worden aangetoond. De onderbouwing kan kwalitatief, kwantitatief of beide zijn:

a. Kwalitatieve onderbouwing

Kwalitatieve onderbouwing kan blijken door commitment namens een brancheorganisatie of een vertegenwoordiging van bedrijven die deze scholingsbehoefte ervaart.

Ook kan bij de kwalitatieve onderbouwing gerefereerd worden aan de concrete voornemens van u als indiener om opleidingstrajecten te starten gebaseerd op de geselecteerde onderdelen. Als de werkgevers een visie hebben op doorstroommogelijkheden en behalen van een mbo-diploma (na behalen van het certificaat), kan dit ook bij 'scholingsbehoefte/herkenbaarheid' worden beschreven.

b. Kwantitatieve onderbouwing

Kwantitatieve onderbouwing bijvoorbeeld door:

- in te gaan op de spreiding van bedrijven over het land
- arbeidsmarktonderzoek dat gedaan is
- het aantal vacatures dat er is.

Ook veranderende wet- en regelgeving kan een reden zijn voor scholingsbehoefte.

Overige aandachtspunten bij de beschrijving

Aandachtspunten bij de beschrijving van de scholingsbehoefte en landelijke herkenbaarheid:

- Als het probleem te maken heeft met tekorten aan personeel, onderbouw dit met de bereidheid van werkgevers om de met het beoogde keuzedeel geschoolde mensen aan te nemen
- Als het probleem te maken heeft met veranderingen in beroepen, onderbouw dat veranderingen zodanig zijn dat gerichte bijscholing wenselijk is

Bronnen

Benoem (indien beschikbaar) de bronnen. Die bronnen moeten wel herleidbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld door vermelding van rapporten en/of namen van organisaties, samenwerkingsverbanden of individuele bedrijven.

2.2. Zelfstandige betekenis

Onderbouw de zelfstandige betekenis van het keuzedeel aan de hand van de volgende richtlijnen:

De zelfstandige betekenis wordt opgevat als het concreet benoemen van welke taken er worden aan/bijgeleerd en leiden tot een werkende/werkzoekende die:

- breder inzetbaar is: welke extra taken kan een deelnemer uitvoeren na het behalen van het certificaat?

- beter toegerust is voor taken die de deelnemer kan uitvoeren volgens de actuele gestelde eisen

Beschrijf waarom nu juist dit keuzedeel relevant is. Maak duidelijk waarom het keuzedeel een afgerond takenpakket is dat voldoet aan de scholingsbehoefte.

2.3. Doelgroep

Voor de omschrijving van de doelgroep van het certificaat gelden de volgende richtlijnen:

Beschrijf hier de *primaire* doelgroep waarvoor het certificaat geschikt is. Uit de scholingsbehoefte kan een hele specifieke doelgroep voortkomen. Bewaak hierbij wel dat de doelgroep matcht met de inhoud van het betreffende beroepsgerichte onderdeel.

Benoem eerst of het gaat om om- of bijscholing. Specificeer de doelgroepen daarna. Benoem alleen de primaire doelgroep waarvoor een concrete scholingsvraag bestaat, het is niet de bedoeling om een opsomming te geven van mogelijke doelgroepen.

Specificeer de doelgroep bijvoorbeeld door specifieke kennis, kenmerken of achtergrond van de doelgroep te benoemen. Voorbeelden zijn deelnemers met een afgeronde technische opleiding, mensen die werkzaam zijn in de functies p, q of r of al werkervaring hebben in de werkzaamheden x, y, z.

2.4. Tot slot

Certificaten voor keuzedelen kunnen niet verbonden worden aan keuzedelen die betrekking hebben op:

- Generieke eisen (Nederlands, rekenen, generiek Engels)
- Keuzedelen die uit uitsluitend wettelijke beroepsvereisten bestaan
- Remediërende keuzedelen.

3. Draagvlak

Nadat u de onderbouwing hebt uitgewerkt, moet u nu nog één stap zetten: ervoor zorgen dat het certificaat voldoende draagvlak heeft bij onderwijs en bedrijfsleven. U moet daarvoor de correcte handtekeningen verzamelen. Voor de te ondertekenen personen gelden de volgende richtlijnen:

- **Contactpersoon namens indiener**

Dit is de handtekening van degene die aanspreekpunt is voor SBB voor de uitwerking van de onderbouwing.

- **Onderwijs**

Er moet een handtekening toegevoegd worden van een lid van het college van bestuur, sector- of locatiedirecteur van de aanvragende / betrokken onderwijsinstelling (ROC of beroepscollege). Essentieel hierbij is de handtekening van het directielid dat gaat over het aanbod in de onderwijsinstelling, de sector en/of de locatie waar het certificaat aangeboden gaat worden. Voor de niet-bekostigde onderwijsinstellingen geldt een handtekening van de directie.

Wanneer het voorstel ingediend wordt namens meerdere onderwijsinstelling volstaat een handtekening van tenminste één CvB-/ directielid van één van de indienende partijen. Wel is het wenselijk om ook de handtekeningen op te nemen van vertegenwoordigers van de overige onderwijsinstellingen.

- **Bedrijfsleven**

Een certificaat mag niet ontwikkeld worden voor slechts één bedrijf. Bovendien moeten er stageplekken beschikbaar zijn voor het geval de onderwijsinstelling het certificaat in de beroepspraktijk wil uitvoeren. De handtekening vanuit het bedrijfsleven moet dat ondersteunen. Het moet een handtekening zijn van ten minste de directie van één (midden)groot bedrijf of een representatief MKB-bedrijf en bij voorkeur van meerdere bedrijven en/of een brancheorganisatie.

Als indiener is het dus verstandig van tevoren goed na te denken over wie de personen of organisaties zijn die van belang zijn ter ondersteuning van de aanvraag, wat hun gegevens zijn en of ze ook als inhoudsdeskundige ingeschakeld kunnen / willen worden. Ook is het nuttig deze mensen / organisaties vooraf te informeren over het verzoek dat ze ontvangen om de aanvraag te ondersteunen via de tool.